

▲ Het gebied van Dieversluis, waar de geschiedenis van de vaart nog het meest aan de oppervlakte ligt. Foto: Archief DvhN

Ooit de aorta van Drenthe

INTERVIEW OLAV REIJERS

- Vier water-landknooppunten vertellen geschiedenis Drentse Hoofdvaart
- Trefpunten vormen tegelijk uitvalsbasis naar het achterland van Drenthe

Door Ed van Tellingen

Assen/Hoogersmilde/Dieverbrug/Meppel Water-landknooppunten? Ja, vier water-landknooppunten langs de Drentse Hoofdvaart. Volgende week worden ze onthuld: panelen en luisterpalen op vier plekken langs de vaart. Bij Assen, bij Hoogersmilde, bij Dieverbrug en bij Meppel.

Een lastig woord, een typisch scrabblewoord, maar vergis je niet: achter zo'n water-landknooppunt gaat een rijke, Drentse geschiedenis schuil. Een paar eeuwen vormde de Drentse Hoofdvaart de ruggraat van Drenthe. En sinds jaren is de vaart bezig met een reënte: een voorname ader voor recreatievaarders en tegelijk een knooppunt voor fietsers en wandelaars.

"We maken de geschiedenis levend en zichtbaar", vertelt Olav Reijers, die in opdracht van het recreatieschap Drenthe en de gemeenten Assen, Midden-Drenthe, Westerveld en Meppel het project handen en voeten geeft. Ooit bracht de Drentse Hoofdvaart de provincie tot ontwikkeling, en dat geldt zeker

voor plaatsen als Dieverbrug, Hoogersmilde, Smilde en Assen. Vooral Assen ook. Reijers: "Nu gebruiken we de vaart voor de toeristische ontwikkeling van Drenthe."

Het is niet alleen de Drentse Hoofdvaart zelf die zichtbaar wordt op de panelen en hoorbaar via de luisterpalen. Hoorbaar? Ja, Olav Reijers (oud-directeur Drents Plateau, nu onder meer erfgoedadviseur) interviewde nog mensen die uit eigen ervaring vertellen over hun werk langs de vaart.

Even voorstellen: turfschipper Lieuwe de Harder uit Meppel, graanhandelaar Jan Zonderman uit Assen, brugwachter Albert Vierhoven uit Dieverbrug en het verhaal van mevrouw Hatzmann-Hoogeven uit Hoogersmilde, dochter van de kroegbaas ter plekke. Zij is overleden, maar haar verhaal is er wel. "Authentieke mensen met prachtige verhalen", zegt hij. "Het is goed om juist deze mensen aan het woord te laten."

De water-landknooppunten vertellen niet alleen de geschiedenis van de Drentse Hoofdvaart en de knooppunten bij Assen, Hoogersmilde, Dieverbrug en Meppel. "De vaart vormt een interessant verhaal met al zijn plekken en sluisen", vertelt Olav Reijers. "Maar het gaat ook om de omgeving, de landschappen, de dorpen en gebouwen die eromheen liggen."

"Rond de Drentse Hoofdvaart vind je alles wat Drenthe zo mooi en interessant maakt", aldus Reijers. Het Hijkerveld, de nationale parken en de brinkdorpen vertel-

len het verhaal van het oeroude Drenthe. Richting Assen komt de verveninggeschiedenis in beeld.

"Wij willen recreanten stimuleren om meer het gebied in te trekken."

▲ Authentieke mensen met prachtige verhalen (vlnr): Jan Zonderman uit Assen, Coby Zonderman uit Assen, Lieuwe de Harder uit Meppel en Albert Vierhoven uit Dieverbrug. Foto: Anne Kasemir Tysento

Drentse Hoofdvaart in een notendop

Meppel/Assen De Drentse Hoofdvaart dringt diep door in de Drentse geschiedenis. Al in de zeventiende eeuw ontstaan – via allerlei stromen, waaronder de Dwingelersstroom – een vaarverbinding tussen Meppel en Hoogersmilde.

Tussen 1767 en 1780 volgt het tracé naar Assen. Vanaf die tijd ontstaat gaandeweg een bebouwingslint tot aan Assen. Het kanaal heeft een tweeledige functie: afvoer van het water uit de venen en vervoer van turf die tussen 1780 en 1850 in de Smilde- en

Kloosterven wordt gewonnen.

Vanaf 1850 worden steeds meer landbouwproducten over het kanaal vervoerd. Erlangs ontstaat allerhande bedrijvigheid, van kalkzandsteen- tot aardappelmeelfabrieken. Tot eind jaren zestig van de vorige eeuw behoudt de Drentse Hoofdvaart zijn oorspronkelijke functie.

Er bestaan in de achttiende eeuw al plannen om het kanaal door te trekken naar Groningen. Dat kanaal, het Noord-Willemskanaal, komt er rond 1850. (DvhN)

”
We maken
de
geschiede-
nis levend
en
zichtbaar